

AUGLÝSING

um friðland í Flatey á Breiðafirði

1. gr.

Um friðlýsinguna

Umhverfis- og auðlindaráðherra hefur ákveðið að tillögu Umhverfisstofnunar og að fengnu álitni Náttúrufræðistofnunar Íslands og með samþykki Reykhólahrepps og landeiganda í Flatey að endurnýja friðlýsingu friðlands í Flatey, Stj.tíð. B, nr. 395/1975, í samræmi við 49. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd.

Líffræðileg fjölbreytni svæðisins er mikil og er þar fjölskrúðugt fuglalíf sem byggist m.a. á fjölbreyttu fæðuframboði, miklum fjörum og takmörkuðu aðgengi rándýra að svæðinu. Í friðlandinu verpa fuglategundir sem eru sjaldgæfar á landsvísu, á válista og ábyrgðartegundir Íslendinga, s.s. þórshani, kría og lundi. Auk þess er þar mikið æðarvarp. Búsvæði og lífríki í fjörum og í sjó er afar fjölbreytt og mikilvægt fæðusvæði margra fuglategunda. Náttúruvegurð svæðisins er einnig mjög mikil. Gróðurfar einkennist af túnum, grasmóum, gulstarmýrum og sjóflæðagróðri. Þar finnst marhálmur sem er sjaldgæfur á landsvísu.

Við ákvörðun um endurnýjun friðlýsingarinnar var höfð hliðsjón af samningnum um verndun villtra plantna og dýra og lífsvæða í Evrópu (Bern 1979), sbr. Stjórnartíðindi C 17/1993, samningnum um líffræðilega fjölbreytni (Rio de Janeiro 1992), sbr. Stjórnartíðindi C 3/1995 og samþykkt um votlendi sem hafa alþjóðlegt gildi, einkum fyrir fuglalíf (Ramsar 1971), sbr. Stjórnartíðindi C 1/1978 og lögum nr. 64/1994, um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum.

Hið friðlýsta svæði er 1,62 km² að stærð.

2. gr.

Markmið friðlýsingarinnar

Meginmarkmið friðlýsingarinnar er að vernda sérstætt og fjölbreytt lífríki svæðisins og búsvæði fugla, einkum varpsvæði fágætra fuglategunda. Friðlandið hefur hátt vísinda- og fræðslugildi og er vel þekkt á meðal vísindamanna og fuglaáhugafólks. Markmið með friðlýsingunni er einnig að tryggja rannsóknir og vöktun á lífríki svæðisins, með áherslu á búsvæði og afkomu varpfugla og að tryggja fræðslu um fuglalífið í eygni og nágrenni.

3. gr.

Mörk friðlandsins

Friðlandið nær yfir Flatey, austan línu sem dregin er þvert frá Lundabergi að vestan að austanverðri eygni við lóðarmörk Klausturhóla, svo og eftirtaldar eyjar og hólmar er liggja suður af austanverðri Flatey: Akurey, Langey, Hádegishólmi, Geirhólmi, Kerlingarhólmi, Máfeyjar, Flathólmi og Lág múli. Þar sem friðlandið nær í sjó fram tekur friðlýsingin til hafsbotns, lífríkis og vatnsbols.

Mörk friðlandsins eru sýnd á korti meðfylgjandi auglýsingu og afmarkast af þeim hnitum sem gefin eru upp í ISN93 hnitakerfi í fylgiskjali.

4. gr.

Umsjón með hinu friðlýsta svæði

Umhverfisstofnun annast umsjón og rekstur friðlandsins skv. 2. mgr. 13. gr. laga um náttúruvernd nr. 60/2013. Stofnunin getur falið öðrum umsjón með friðlandinu skv. 1. mgr. 85. gr. sömu laga og skal þá gerður sérstakur samningur um umsjón og rekstur sem ráðherra staðfestir. Til grundvallar samningi um umsjón og rekstur friðlandsins skal liggja fyrir stjórnunar- og verndaráætlun fyrir svæðið. Í samningnum skal m.a. kveðið á um réttindi og skyldur sammingsaðila, menntun starfsmanna og gjaldtöku.

5. gr.

Stjórnunar- og verndaráætlun

Umhverfisstofnun ber ábyrgð á gerð stjórnunar- og verndaráætlunar fyrir friðlandið í samvinnu við ábúendur, landeiganda, Reykhólahrepp, Náttúrufræðistofnun Íslands og eftir atvikum aðrar fagstofnanir og hagsmunaaðila, sbr. 1. mgr. 81. gr. laga um náttúruvernd nr. 60/2013. Í stjórnunar- og verndaráætlun skal m.a. fjalla um landnýtingu, landvörslu, vöktun, uppbyggingu, fræðslu og miðlun upplýsinga, verndaraðgerðir og aðgengi ferðamanna, þar á meðal aðgengi fatlaðs fólks.

Stjórnunar- og verndaráætlun er háð staðfestingu ráðherra sbr. 3. mgr. 81. gr. laga um náttúruvernd nr. 60/2013.

6. gr.

Umferð um friðlandið

Öll umferð um friðlandið er óheimil á tímabilinu frá 15. apríl – 15. júlí.

Almenningi er heimil för um friðlandið utan lokunartíma en er skylt að ganga vel og snyrtilega um svæðið og fylgja umgengisreglum sem þar gilda. Gestir í friðlandinu skulu fylgja merktum gönguleiðum. Sýna skal fyllstu varkárni gagnvart lífríki svæðisins. Landvörðum eða öðrum starfsmönnum friðlandsins er heimilt að vísa brott úr friðlandinu hverjum þeim sem brýtur gegn þeim reglum sem um friðlandið gilda, sbr. 2. mgr. 84. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd

Umhverfisstofnun er heimilt að loka fyrir umferð um friðlandið á öðrum tíma en að framan greinir í samræmi við 25. gr. a laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Rannsóknar- og vöktunaraðilum skv. 8. gr. er heimil för um svæðið vegna rannsókna og vöktunar. Rannsóknar- og vöktunaraðilar skulu tilkynna Umhverfisstofnun fyrir fram um umferð um friðlandið á lokunartíma.

Flug ómannaðra loftfara er óheimilt í friðlandinu nema að fengnu leyfi Umhverfisstofnunar. Undanskilin er notkun ómannaðra loftfara vegna eftirlits Minjastofnunar með menningarminjum, almannahagsmuna, leitar- eða björgunaraðgerða. Um umferð loftfara fer skv. almennum reglum þar um. Heimilt er að setja ítarlegri reglur um umferð loftfara í stjórnunar- og verndaráætlun.

Öll landtaka frá sjó er óheimil innan friðlandsins.

7. gr.

Dvöl og umgengi í friðlandinu

Næturdvöl og tjöldun er bönnuð í friðlandinu. Óheimilt er að urða eða skilja eftir úrgang innan friðlandsins og kveikja eld.

Hafa skal gæludýr í bandi og fjarlægja úrgang frá þeim. Gæta skal þess að gæludýr valdi ekki truflun á lífríki friðlandsins, skemmdum á náttúru og menningarminjum eða valdi gestum ónæði.

8. gr.

Rannsóknir og vöktun

Náttúrufræðistofnun Íslands ber ábyrgð á vöktun í friðlandinu sbr. 1. mgr. 74. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Vöktunaráætlun skal vera unnin í samráði við Umhverfisstofnun og vera hluti stjórnunar- og verndaráætlunar, sbr. 2. mgr. 74. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Skýrslur um niðurstöður rannsókna og vöktunar skulu vera aðgengilegar Umhverfisstofnun.

Aðrar náttúrufars- og minjarannsóknir en lögbundnar rannsóknir fagstofnanna eru háðar leyfi Umhverfisstofnunar.

Nánar skal kveðið á um rannsóknir og vöktun í stjórnunar- og verndaráætlun.

9. gr.

Fræðsla

Umhverfisstofnun hefur yfirumsjón með gerð fræðsluefnis um friðlandið í því skyni að efla vitund almennings á mikilvægi verndunar svæðisins. Tryggja skal aðgengi almennings að upplýsingum og fræðsluefni um friðlandið og reglum sem um það gildir.

Nánar skal fjallað um fræðslu í stjórnunar- og verndaráætlun.

10. gr.

Verndun gróðurs, dýralífs og landslags

Vernda skal náttúrulegt gróðurfar með það að markmiði að standa vörð um líffræðilega fjölbreytni svæðisins. Óheimilt er að spilla gróðri og trufla dýralíf í friðlandinu, á landi, í fjöru og í sjó. Við nýtingu á svæðinu skal hafa sjálfbærni að leiðarljósi.

Óheimilt er að sleppa eða dreifa framandi og/eða ágengum lífverum í friðlandinu, þ.m.t. ræktun framandi plöntutegunda, sbr. reglugerð um innflutning, ræktun og dreifingu útlendra plöntutegunda nr. 583/2000. Nánar skal fjallað um fyrirbyggjandi aðgerðir og upprætingu framandi og/eða ágengra tegunda í stjórnunar- og verndaráætlun.

Óheimilt er að stunda fiskeldi eða annað eldi sjávardýra innan friðlandsins.

11. gr.

Verndun menningarminja

Um vernd menningarminja fer skv. lögum um menningarminjar nr. 80/2012.

12. gr.

Landnotkun og mannvirkjagerð

Allar framkvæmdir, þ.m.t. mannvirkjagerð, jarðrask og aðrar breytingar á landi og sjó innan friðlandsins eru háðar leyfi Reykhólahrepps sbr. skipulagslög nr. 123/2010 og lög um mannvirki nr. 160/2010 og Umhverfisstofnunar sbr. 2. mgr. 40. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Hefðbundin landnotkun ábúenda er heimil, þ.e. nýting æðarvarps, grasnytjar og fjárbeit svo sem verið hefur. Sjálfbærni skal höfð að leiðarljósi við landnotkun. Framkvæmdir skulu vera í samræmi við gildandi skipulag og stjórnunar- og verndaráætlun.

13. gr.

Veiðar og notkun skotvopna

Öll meðferð skotvopna sem og veiðar eru bannaðar innan friðlandsins. Ábúendum sem nytja æðarvarp í friðlandinu er heimilt að verja varpið með veiðum í samræmi við ákvæði gildandi laga þar um þó með þeim fyrirvara að það skaði ekki eða trufli varp annarra tegunda. Umhverfisstofnun, í samráði við Reykhólahrepp, er heimilt að veita leyfi til veiða á tegundum sem flokkaðar eru sem ágengar og framandi tegundir. Veiðar skulu alltaf vera í samræmi við ákvæði laga um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum nr. 64/1994.

14. gr.

Viðurlög

Um brot gegn ákvæðum friðlýsingarinnar fer samkvæmt lögum nr. 60/2013 um náttúruvernd.

15. gr.

Gildistaka

Friðlýsingin öðlast þegar gildi. Á sama tíma fellur úr gildi eldri auglýsing um friðland í Flatey, nr. 395/1975.